

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Eventyr, fortalte for Børn. Første Samling. Første Hefte. 1885.

Citation: Andersen, H. C.: "Eventyr, fortalte for Børn. Første Samling. Første Hefte. 1885.", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 21. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr01val-shoot-workid57967/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Eventyr, fortalte for Børn.

Første Samling. Første Hefte.
1835.

EB 4-35 (*Bibl. #66*) udgives s.d.1835 og indeholder: [I] Eventyr. [II] blank. [III] Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Første Hefte. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Lunos & Schneider. 1835. [IV] blank. 1-81 text, 82 blank, 83 Indhold, 64 blank.

EB 4-42 indeholder det samme, men angiver på titelbladet Andet Oplag og som trykkested og -år; Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1842.

EB 4-45 annonceres i *Alm. dansk Forlegssatalog for Aarene 1845 til 1849*. 3. Supplement 1860, side 5, og står derefter i *Bratons forfatterkatalog* og i *Bibl.* side 73; men noget eksemplar har ikke kunnet påvises.

Fyrtøiet.

- [1] Der kom en Soldat marcherende henad Landeveien: een, to!
een, to! han havde sit Tornister paa Ryggen og en Sabel ved
Siden, for han havde været i Krigen, og nu skulde han hjem.
5 Saa mødte han en gammel Hex paa Landeveien; hun var saa
søkel, hendes Underlæbe hang hende lige ned paa Brystet. Hun
sagde: »god Aften, Soldat! hvor Du har en pæn Sabel og et
stort Tornister, Du er en rigtig Soldat! Nu skal Du faa saa
mange Penge, Du vil eie!»
10 »Tak skal Du have, din gamle Hex!» sagde Soldaten.
[2] »Kan Du see det store Træ?» sagde Hexen, og pegede paa et
Træ, der stod ved Siden af dem. »Det er ganske huult inden i!
Der skal Du krybe op i Toppen, saa seer Du et Hul, som Du kan
lade dig glide igjennem og komme dybt i Træet! Jeg skal binde
15 dig en Strikke om Livet, for at jeg kan heise Dig op igjen, naar
Du raaber paa mig!»
»Hvad skal jeg saa nede i Træet?» spurgte Soldaten.
»Hente Penge!» sagde Hexen, »Du skal vide, naar Du kom-
mer ned paa Bunden af Træet, saa er Du i en stor Gang, der er
20 ganske lyst, for der brænde over hundrede Lamper. Saa seer Du
tre Døre, Du kan lukke dem op, Nøglen sidder i. Gaaer Du ind
i det første Kammer, da seer Du midt paa Gulvet en stor Kiste,
oven paa den sidder en Hund; han har et Par Øine saa store
som et Par Theekopper, men det skal Du ikke bryde Dig om!
25 Jeg giver dig mit blaaternede Forklæde, det kan Du brede ud
[3] paa Gulvet; gaa saa rask hen og tag Hunden, sæt ham paa mit

m *Coll.* 26, 4° I:1. 4 bl. *concept*, fra 24, 32 sagde Soldaten. (*Bl. 1 mgl.*)

A EB 1-35 s. 1-18 (*Bibl.* 287). A² EB 1-42. [A³ EB 1-45].

B EP-50 s. 262-72 m. 2 ill. B² EP-54.

C SS 20-55 s. 29-47.

D EHP 1-52 s. 1-11 m. 2 ill.

2 Der] *Originaludg.* s. sidetal vil overalt blive flyttet fra overskriften til 1. tekstlinje.
3 sit] sin C, sit D. 71 et stort] en stor C, et stort D. 11 et] det B. 14 i] ned i D.
17 spurgte] Spurgte trykfejl! A. 26 brænde] brænder B²C, brænde D.

Forklæde, luk Kisten op og tag ligesaa mange Skillinger, Du vil. De ere allesammen af Kobber; men vil Du heller have Sølv, saa skal Du gaae ind i det næste Værelse; men der sidder en Hund, der har et Par Øine, saa store, som et Møllehjul; men det skal Du ikke bryde dig om. sæt ham paa mit Forklæde og tag Du af Pengene! Vil Du derimod have Guld, det kan Du ogsaa faae, og det saa meget, Du vil bære, naar Du gaaer ind i det tredje Kammer. Men Hunden, som sidder paa Pengekisten, har her to Øine, hvert saa stort som Rundetaarn. Det er en rigtig Hund, kan Du tro! men det skal Du ikke bryde dig noget om! sæt ham bare paa mit Forklæde, saa gjør han dig ikke noget, og tag Du af Kisten saa meget Guld, Du vil!»

»Det var ikke saa galt« sagde Soldaten. »Men hvad skal jeg give Dig, din gamle Hex? For noget vil Du vel have med, kan jeg tænke!»

»Nei,« sagde Hexen, »ikke en eneste Skilling vil jeg have! Du skal bare tage til mig et gammelt Fyrtøj, som min Bedstemoder glemte, da hun sidst var dernede!«

»Naa! lad mig faae Strikken om Livet!« sagde Soldaten.

»Her er den!« sagde Hexen, »og her er mit blaatærnede Forklæde.«

Saa krøb Soldaten op i Træet, lod sig dumpa ned i Hullet og stod nu, som Hexen sagde, nede i den store Gang, hvor de mange hundrede Lømpere brændte.

Nu lukkede han den første Dør op. Uh! der sad Hunden med Øinene, saa store som Theekopper og gloede paa ham.

»Du er en ret Fyr!« sagde Soldaten, satte han paa Hexens Forklæde og tog ligesaa mange Kobberskillinger, han kunde have i sin Lomme, lukkede saa Kisten, satte Hunden op igjen og gik ind i det andet Værelse. Eia! der sad Hunden med Øine saa store, som et Møllehjul.

»Du skulde ikke see saa meget paa mig!« sagde Soldaten, »Du kunde faae ondt i Øinene!« og saa satte han Hunden paa Hexens Forklæde, men da han saae de mange Sølvpenge i Kisten, smed han alle de Kobberpenge han havde, og fyldte Lommen og sit Tornister med det bare Sølv. Nu gik han ind i det tredje Kammer! — Nei det var ækelt! Hunden derinde havde virkelig to Øine saa store som runde Taarne! og de løb rundt i Hovedet, ligesom Hjul!

4 Møllehjul] Par M. C. M. D. 9 har her] her, han har B+C, har her D. 26 Øinene] Øine D. 31 Møllehjul] Par M. C. M. D. 36 sit] sin C, sit D. 38 virkelig] virkelig B. — runde Taarne] Rundetaarne D.

- »God Aften!« sagde Soldaten og tog til Kasketten, for saadan en Hund havde han aldrig set før; men da han nu saa lidt paa ham, tænkte han, nu kan det jo være nok, løftede han ned paa Gulvet og lukkede Kisten op, nei Gud bevares! hvor der var meget Guld! han kunde købe for det hele Kjøbenhavn og Kagekonernes Sukkergrise, alle Tinsoldater, Pidske og Gyngeheste, der var i Verden! Jo der var rigtignok Penge! —
- 16] Nu kastede Soldaten alle de Sølvskillinger, han havde fyldt sine Lommer og sit Tornister med, og tog Guld i Stedet, ja alle Lommerne, Tornisteret, Kasketten og Støvlerne, bleve fyldte, saa han knap kunde gaae! nu havde han Penge! Hunden satte han op paa Kisten, slog Døren i og raabte saa op igjennem Træet:
- »Heis mig nu op, du gamle Hex!«
- »Her Du Fyrtsiet med!« spurgte Hexen!
- 15 »Det er sandt!« sagde Soldaten, »det havde jeg reent glemt,« og nu gik han og tog det. Hexen heisede ham op, og saa stod han igjen paa Landeveien, med Lommer, Støvler, Tornister og Kasket fulde af Penge.
- »Hvad vil Du nu med det Fyrtsi!« spurgte Soldaten.
- 20 »Det kommer ikke dig ved!« sagde Hexen, »nu har Du jo faaet Penge! Giv mig bare Fyrtsiet!« —
- »Suk snak!« sagde Soldaten, »vil Du strax sige mig, hvad Du vil med det, eller jeg trækker min Sabel ud og hugger dit Hoved af!«
- 25 »Nei!« sagde Hexen.
- 27] Saa huggede Soldaten Hovedet af hende. Der laae hun! men han bandt alle sine Penge ind i hendes Forklæde, tog det som en Bylt paa Ryggen, puttede Fyrtsiet i Lommen og gik lige til Byen.
- 30 Det var en deilig By, og i det deiligste Vertshuus tog han ind, forlangte de allerbedste Værelser og Mad, som han holdt af, for nu var han riig da han havde saa mange Penge.
- Tjeneren, som skulde pudse hans Støvler, syntes rigtignok, det vare nogle isierlige gamle Støvler, saadan en riig Herre
- 35 havde, men han havde ikke endnu kjøbt sig nye; næste Dag fik han Støvler at gaae med, og Klæder som vare pæne! Nu var Soldaten bleven en fornem Herre, og de fortalte ham om al den Stads, som var i deres By, og om deres Konge, og hvilken nydelig Prindsesse hans Datter var.

9 sin] sit C, sin D. 10 Tornisteret] Tornisteren C, Tornisteret D. 15 glemt,] kommen mgl. A. 20 nu] • mgl. A. 21 bare] nu bare D.

»Hvor kan man faae hende at see!« spurgte Soldaten.

»Hun er slet ikke til at faae at see!« sagde de allesammen, [8]
»hun boer i et stort Kobberslot, med saa mange Mure og
Taarne om! Ingen uden Kongen tør gaae ud og ind til hende,
fordi der er spaaet, at hun skal blive gift med en ganske simpel
Soldat, og det kan Kongen ikke lide!«

»Hende gad jeg nok see!« tænkte Soldaten, men det kunde
han jo slet ikke faae Lov til!

Nu levede han saa lystig, tog paa Comedie, kjørte i Kongens
Have og gav de Fattige saa mange Penge og det varsmukt gjort! 10
han vidste nok fra gamle Dage, hvor slemt det var ikke at eie
en Skilling! — Han var nu riig, havde pæne Klæder, og fik da
saa mange Venner, der Alle sagde, han var en rar En, en rigtig
Cavalier, og det kunde Soldaten godt lide! Men da han hver
Dag gav Penge ud, og fik slet ingen ind igjen, saa havde han 15
tilsidst ikke meer end to Skillinger tilbage og maatte flytte bort
fra de smukke Værelser, hvor han havde boet, og op paa et lille
bitte Kammer, heelt inde under Taget, selv hørte sine Støvler [9]
og sye paa dem med en Stoppenaal, og ingen af hans Venner
kom til ham, for der vare saa mange Trapper at gaae op ad. 20

Det var ganske mørk Aften, og han kunde ikke engang kjøbe
sig et Lys, men saa huskede han paa, at der laae en lille Stump i
det Fyrtøj, han havde taget i det hule Træ, hvor Hexen havde
hjulpet ham ned. Han fik Fyrtøjet og Lysestumpen frem, men
lige i det han slog Ild og Gnisterne fløj fra Flintestenen, sprang 25
Døren op, og Hunden, der havde Øine saa store, som et Par
Theekopper, og som han havde seet nede under Træet, stod
foran ham og sagde: »Hvad befaler min Herre!«

»Hvad for noget!« sagde Soldaten, »det var jo et moersomt
Fyrtøj, kan jeg saaledes faae, hvad jeg vil have! Skaf mig nogle 30
Penge,« sagde han til Hunden, og vips var den borte! vips var
den igjen, og holdt en stor Pose fuld af Skillinger i sin Mund.

Nu vidste Soldaten, hvad det var for et deiligt Fyrtøj! slog
han een gang, kom Hunden der sad paa Kisten med Kobber- [10]
pengene, slog han to Gange, kom den, som havde Sølvpenge, og 35
slog han tre Gange, kom den, der havde Guld. — Nu flyttede
Soldaten ned i de smukke Værelser igjen, kom i de gode Klæ-
der, og saa kiendte strax alle hans Venner ham, og de holdt saa
meget af ham. —

Saa tænkte han engang: det er dog noget løjlerligt noget, at 40

11 han] herefter komms A. 17 de smukke Værelser] det s. Værelse B¹, de
s. Værelser C. 35 -pengens] -penge B²C, -pengens D.

man ikke maa faae den Prindsesse at see! hun skal være saa deilig, sige de allesammen! men hvad kan det hjælpe, naar hun skal alletider sidde inde i det store Kobberslot med de mange Taarne. — Kan jeg da slet ikke faae hende at see? — Hvor er nu
5 mit Fyrtøj! og saa slog han Ild, og vips kom Hunden med Øine saa store, som Theeskopper.

»Det er rigtignok midt paa Natten,« sagde Soldaten, »men jeg vilde saa inderlig gjerne see Prindsessen, bare et lille Øieblik!«

10 Hunden var strax ude af Døren, og før Soldaten tænkte paa det, saae han ham igjen med Prindsessen, hun sad og sov paa
[11] Hundens Ryg og var saa deilig, at enhver kunde see, det var en virkelig Prindsesse; Soldaten kunde slet ikke lade være, han maatte kysse hende, for det var en rigtig Soldat.

15 Hunden løb saa tilbage igjen med Prindsessen, men da det blev Morgen, og Kongen og Dronningen skjænkede Thee, sagde Prindsessen, hun havde drømt saadan en underlig Drøm i Nat om en Hund og en Soldat. Hun havde redet paa Hunden, og Soldaten havde kysset hende.

20 »Det var saamen en pæn Historie!« sagde Dronningen.

Nu skulde en af de gamle Hofdamer vaage ved Prindsessens Seng næste Nat, for at see, om det var en virkelig Drøm, eller hvad det kunde være.

Soldaten længtes saa forskrækkelig efter igen at see den deilige Prindsesse, og saa kom da Hunden om Natten, tog hende og løb alt hvad den kunde, men den gamle Hofdame tog Vand-
[12] støvler paa, og løb ligesaa stærkt bagefter; da hun nu saae, at de blev borte inde i et stort Huus, tænkte hun, nu veed jeg hvor det er, og skrev med et Stykke Kridt et stort Kors paa Porten.
30 Saa gik hun hjem og lagde sig, og Hunden kom ogsaa igjen med Prindsessen; men da han saae, at der var skrevet et Kors paa Porten, hvor Soldaten boede, tog han ogsaa et Stykke Kridt og satte Kors paa alle Portene i hele Byen, og det var klogt gjort, for nu kunde jo Hofdamen ikke finde den rigtige Port, naar
35 der var Kors paa dem allesammen.

Om Morgenen tidlig kom Kongen og Dronningen, den gamle Hofdame og alle Officererne for at see, hvor det var, Prindsessen havde været!

»Der er det!« sagde Kongen, da han saae den første Port
40 med et Kors paa.

7 paa] om A², paa B. 8 et lille; et A², et lille B. 10 af] ad D.

»Nei der er det, min søde Mand!« sagde Dronningen, der saae den anden Port med Kors paa.

»Men der er eet og der er eet!« sagde de allesammen; hvor de saae, var der Kors paa Portene. Saa kunde de da nok see, [13] det kunde ikke hjælpe noget at de søgte. 5

Men Dronningen var nu en meget klog Kone, der kunde mere, end at kjøre i Kareth. Hun tog sin store Guldssax, klippede et stort Stykke Silketøj i Stykker, og syede saa en lille nydelig Pose; den fyldte hun med smaae, fine Boghvedegryn, bandt den paa Ryggen af Prindsessen, og da det var gjort, klippede hun et 10 lille Hæl paa Posen, saa Grynene kunde drysse hele Veien, hvor Prindsessen kom.

Om Natten kom da Hunden igjen, tog Prindsessen paa sin Ryg, og løb med hende hen til Soldaten, der holdt saa meget af hende, og vilde saa gjerne have været en Prinds, for at faae 15 hende til Kone.

Hunden mærkede slet ikke, hvorledes Grynene dryssede lige henne fra Slottet og til Soldatens Vindue, hvor han løb op ad Muren med Prindsessen. Om Morgenens saae da Kongen og Dronningen nok hvor deres Datter havde været henne, og saa [14] tog de Soldaten og satte ham i Cachotten.

Der sad han. Uh, hvor der var mørkt og kjedeligt, og saa sagde de til ham: imorgen skal du hænges. Det var ikke morsomt at høre, og sit Fyrtøj havde han glemt hjemme paa Verts- 25 huset. Om Morgenens kunde han mellem Jernstængerne i det lille Vindue see Folk skynde sig ud af Byen, for at see ham hænges. Han hørte Trommerne og saae Soldaterne marchere. Alle Mennesker løb afsted; der var ogsaa en Skomagerdreng med Skjødskind og Tøfler paa, han travede saadan i Gallop, at hans ene Tøffel fløj af og lige hen mod Muren hvor Soldaten sad og 30 kigede ud mellem Jernstængerne.

»Ei, du Skomagerdreng! Du skal ikke have saadant et Hastværk,« sagde Soldaten til ham, »der bliver ikke noget af, før jeg kommer! men vil du ikke løbe hen, hvor jeg har boet, og hente mig mit Fyrtøj, saa skal Du faae fire Skilling! men Du maa tage 35 Benene med Dig!« Skomagerdrengen vilde gjerne have de fire [15] Skilling, og pilede afsted hen efter Fyrtøjet, gav Soldaten det, og — ja nu skal vi faae at høre!

Udenfor Byen var der muret en stor Galge, rundt om stod Soldaterne og mange hundrede tusinde Mennesker. Kongen og 40

1 der er det] det er der B. 2 den] en m, den A. 4 var der] der var C, var der D. 6 Dronningen] herefter komma A. 9 den] den C, den D. 20 Dronningen] herefter komma A.

Dronningen sad paa en deilig Throne lige over for Dommeren og det hele Raad.

Soldaten stod allerede oppe paa Stigen, men da de vilde slaae Strikken om hans Hals, sagde han, at man jo altid tillod en Synder før han udstod sin Straf, at faae et uskyldigt Ønske opfyldt. Han vilde saa gjerne ryge en Pibe Tobak, det var jo den sidste Pibe han fik i denne Verden.

Det vilde nu Kongen ikke sige nei til, og saa tog Soldaten sit Fyrtøj og slog Ild, een, to, tre! og der stod alle Hundene, den med Øine saa store som Theekopper, den med Øine som et *Møllehjul og den, der havde Øine saa store som Rundetaarn!

[16] »Hjælp mig nu, at jeg ikke bliver hængt!« sagde Soldaten, og saa foer Hundene ind paa Dommerne og hele Raadet, tog en ved Benene og en ved Næsen og kastede dem mange Favne op i Veiret, saa de faldt ned og sloges rønt i Stykker.

»Jeg vil ikke!« sagde Kongen, men den største Hund tog baade ham og Dronningen, og kastede dem bagefter alle de Andre; da blev Soldaterne forskrækkede og alle Folkene raabte: »Lille Soldat, Du skal være vor Konge og have den deilige Prindsesse!«

Saa satte de Soldaten i Kongens Kareth, og alle tre Hunde dansede foran og raabte »Hurra!« og Drengene peeb i Fingrene og Soldaterne presenterede. Prindsessen kom ud af Køberslottet og blev Dronning, og det kunde hun godt lide! Brylluppet varede i otte Dage, og Hundene sad med til Bords og gjorde store Øine.

6 den] herefter samme A. 11 *Møllehjul] Karethjul m-B¹ med stavevarianter, For Møllehjul C, Møllehjul D.

Lille Claus og store Claus.

Der vare i en By to Mænd, som begge havde selv samme Navn, [17] begge to hed de Claus, men den ene eiede fire Heste og den anden kun en eneste Hest; for nu at kunne skille dem fra hinanden, kaldte man ham, som havde fire Heste, den store *Claus*, 5 og ham, som kun havde den ene Hest, lille Claus. Nu skulle vi høre, hvorledes de to havde det, for det er en virkelig Historie!

Hele Ugen igjennem maatte lille Claus pløje for store *Claus*, og laane ham sin eneste Hest; saa hjalp store Claus ham igjen med alle sine fire, men kun eengang om Ugen, og det var om 10 Søndagen. Hussa! hvor smeldede lille Claus med sin Pidsk over alle fem Heste, de vare jo nu saa godt som hans, den ene Dag. Solen skinnede saa deiligt, og alle Klokker i Kirketaarnet ringede til Kirke, Folk vare saa pyntede, og gik med Psalmebog under Armen hen at høre *Præsten prædike og de saae paa [18] lille Claus, der pløiede med fem Heste, og han var saa fornøjet, at han smeldede igjen med Pidsken og raabte: »hyp, alle mine Heste!»

»Det maa Du ikke sige,« sagde store *Claus*, »det er jo kun den ene Hest, der er din!« 20

Men da der igjen gik Nogen forbi til Kirke, glemte lille Claus, at han ikke maatte sige det, og raabte da: »hyp, alle mine Heste!»

»Ja, nu vil jeg bede Dig at lade være!« sagde store *Claus*, »for siger Du det endnu eengang, saa slaar jeg din Hest for 25

m Coll. 30, 4^e 1:2. 4 bl. koncept, til 35, 4 raabte Degnen, »jeg. (6 bl. mgl.)

A EB 1-36 s. 17-42 (Bibl. 208). A² EB 1-42. [A³ EB 1-45].

B EP-50 s. 136-44 m. 2 ill., deraf en på indsat blad. B² EP-54.

C SS 19-55 s. 104-117.

D EHP 1-52 s. 32-39 m. 3 ill.

2 vare] var B. 7 Historic] herefter * A. 15 *Præsten] Præsten m, Præsterne A, Præsten A², Præsterne B, Præsten B².

Panden, saa den skal ligge død paa Stedet, da er det forbi med den!»

»Jeg skal saamæn ikke sige det mere!« sagde lille Claus, men da der kom Folk forbi, og de nikkede god Dag, blev han saa fornøjet, og syntes det saae dog saa raskt ud, at han havde fem Heste til at pløje sin Mark, og saa smeldede han med Pidsken, og raabte: »hup, alle mine Heste!«

[19] »Jeg skal hyppe dine Heste!« sagde store Claus, og tog Tøjrekøllen og slog lille Claus's eneste Hest for Panden, saa at den faldt om, og var ganske død.

»Åh nu har jeg slet ingen Heste mere!« sagde lille Claus og gav sig til at græde. Siden flasede han Hesten, tog Huden og lod den godt tørre i Vinden, puttede den saa i en Pose, som han tog paa Nakken, og gik ad Byen til for at sælge sin Hestehud.

15 Han havde saadan en lang Vei at gaas, skulde igjennem en stor mørk Skov, og nu blev det et frygteligt ondt Veir; han gik ganske vild, og før han kom paa den rette Vei, var det Aften, og altfor langt til at komme til Byen eller hjem igjen, før det blev Nat.

Tæt ved Veien laae der en stor Bondegaard, Skudderne udenfor vare skudte *for Vinduerne, men Lyset kunde dog ovenfor skinne ud. Der kan jeg vel faas Lov at blive Natten over, tænkte lille Claus, og gik hen at banke paa.

[20] Bondekonen lukkede op, men da hun hørte, hvad han vilde, sagde hun, at han skulde gaas sin Vei, hendes Mand var ikke hjemme, og hun tog ikke imod nogen Fremmede.

»Naa, saa maa jeg da ligge udenfor,« sagde lille Claus, og Bondekonen lukkede Døren for ham.

Tæt ved stod en stor Høstak, og mellem den og Huset var bygget et lille Skur med et fladt Straatag.

30 »Der kan jeg ligge oppe!« sagde lille Claus, da han saae Taget, »det er jo en dejlig Seng, Storken flyver vel ikke ned og bider mig i Benene.« For der stod en levende Stork oppe paa Taget, hvor den havde sin Rede.

35 Nu kryb lille Claus op paa Skuret, hvor han laae og vendte sig, for at ligge rigtig godt. Traskudderne for Vinduerne sluttede ikke oventil, og saa kunde han see lige ind i Stuen.

Der var dækket et stort Bord med Viin og Steg og saadan en dejlig Fisk, Bondekonen og Degnen sad til Bords og ellers slet

1 død] *dees dialektform m.* Død *trykkejl* A. 5 saa raskt] raskt C, saa raskt D.
20 *for] op for m, fra A, for A². 35 rigtig] rigtigt A², rigtig B, rigtigt B²C,
rigtig D. 38 Degnen] Præsten m. *således overalt, men retet.*

ingen andre, og hun skjenkede for ham og han stak paa Fiskeen, [21] for det var noget han holdt af.

»Hvem der dog kunde faae noget med!« sagde lille Claus, og rakte Hovedet lige hen mod Vinduet. Gud, hvilken deilig Kage han kunde see staae derinde! Jo, det var Gilde! 5

Nu hørte han Ben komme ridende paa Landevejen hen imod Huset, det var Bondekone's Mand, som kom hjem.

Det var saadan en god Mand, men han havde den forunderlige Sygdom, at han aldrig kunde taale at see Degne; kom der en Degn for hans Øine, blev han ganske rasende. Derfor var 10 det ogsaa, at Degnen var gaaet ind for at sige god Dag til Kone, da han vidste Manden ikke var hjemme, og den gode Kone satte derfor al den deiligste Mad, hun havde, for ham; da de nu hørte Manden kom, bleve de saa forskrækkede, og Kone bad Degnen krybe ned i en stor tom Kiste, der stod 15 henne i Krogen; det gjorde han, for han vidste jo, at den stakke's Mand ikke kunde taale at see Degne. Kone gjemte [22] gesvindt al den deilige Mad og Viin inde i sin Bagerovn, for havde Manden faaet den at see, saa havde han nok spurgt, hvad den skulde betyde. 20

»Ak ja!« sukkede lille Claus oppe paa Skuret, da han saae al Maden blive borte.

»Er der nogen der oppe?« spurgte Bondemanden og kigede op paa lille Claus. »Hvorfor ligger Du der? kom heller med ind i Stuen!« 25

Saa fortalte lille Claus, hvorledes han havde forvildet sig, og bad om han maatte blive Natten over.

»Ja vist!« sagde Bondemanden, »men nu skulle vi først have lidt at leve af!«

Kone tog meget venlig imod dem begge to, dækkede et 30 langt Bord og gav dem et stort Fad Grød. Bondemanden var sulten og spiste med rigtig Appetit, men lille Claus kunde ikke lade være at tænke paa den deilige Steg, Fisk og Kage, han vidste stod inde i Ovn.

Under Bordet ved sine Fødder havde han lagt sin Sæk med 35 Hestehuden i, for vi veed jo, at det var den han var gaaet [23] hjemme fra med, for at faae den solgt i Byen. Grøden vilde slet ikke smage ham, og saa traadte han paa sin Pose, og den tørre Hud i Sækken knirkede ganske høit.

13 satte derfor] satte D. 14 bleve] blev D. 18 gesvindt] hurtigt D. 20 den] det B. 25 hold] Herefter har m liniebrud og: »Hvad er det?« sagde Bondemanden og kikkede under Bordet. Replikken er taget på vejen fra m til A, ordet ligen 18, 2 minder derved; det er strøget i SS 2.

»Hys!« sagde lille Claus til sin Sæk, men traadte i det samme paa den igjen, saa knirkede det meget høiere end før.

»Nei! hvad har du i din Pose?« spurgte Bonden igjen.

»O, det er en Troldmand!« sagde lille Claus, »han siger, at vi skal ikke spise Grød, han har hexet hele Ovnen fuld af Steg og Fisk og Kage.«

»Hvad for noget!« sagde Bonden, og lukkede gesvindt Ovnen op, hvor han saa al den deilige Mad, Konen havde gjemt, men som han nu troede, at Troldmanden i Posen havde hexet til dem. Konen turde ikke sige noget, men satte strax Maden paa Bordet, og saa spiste de baade af Fischen og Stegen og Kagen. Nu traadte lille Claus paa sin Pose igjen, saa Huden knirkede.

[24] »Hvad siger han nu?« spurgte Bonden.

»Han siger,« sagde lille Claus, »at han ogsaa har hexet tre 15 Flasker Viin til os, de staae henne i Krogen ved Ovnen!« Nu maatte Konen tage Vinen frem, hun havde gjemt, og Bondemanden drak og blev saa lystig, saadan en Troldmand, som lille Claus havde i Posen, vilde han da grumme gjerne eie.

»Kan han ogsaa hexe Fanden frem?« spurgte Bonden, »ham 20 gad jeg nok see, for nu er jeg lystig!«

»Ja,« sagde lille Claus, »min Troldmand kan Alt, hvad jeg vil forlange. Ikke sandt Du?« spurgte han og traadte paa Posen, saa det knirkede. »Kan Du høre, han siger jo? Men Fanden seer saa fæl ud, det er ikke værd at see ham!«

25 »O, jeg er slet ikke bange, hvorledes kan han vel see ud?«

»Ja, han vil vise sig ganske livagtig som en Degn!«

[25] »Hu!« sagde Bonden, »det var fælt! I maa vide, at jeg kan ikke taale at see Degne! men det er nu det samme, jeg veed jo, det er Fanden, saa finder jeg mig vel bedre i det! Nu har jeg 30 Courage! men kan maa ikke komme mig for nær.«

»Nu skal jeg spørge min Troldmand,« sagde lille Claus, traadte paa Posen og holdt sit Øre til.

»Hvad siger han?«

»Han siger, at I kan gaae hen og lukke Kisten op, der staaer 35 i Krogen, saa vil I see Fanden, hvor han kukkelurer, men I maae holde paa Laaget at han ikke slipper ud.«

»Vil I hjælpe mig med at holde paa det!« sagde Bonden og

2 det] den C; ordet mgl. i m, det knirkede var en mulighed, men trykts. kendes ikke. 3 igjen] m-D, strøget i SS 2, se n. t. 32, 33. 4 »O ... Kage«] de to ydre + mgl. A. 5 skal ikke] ikke skulle D. 6 og Fisk] Fisk fejlt A⁹. 7 gesvindt] i en Fart D. 12 Nu] Strax D. 15 henne i Krogen ved] ogsaa inde i D. 19 »Kan ... lystig!«] de to ydre + mgl. A.

gik hen til Kisten, hvor Konen havde gjemt den virkelige Degn, der sad og var saa bange.

Bonden løftede Læaget lidt og kigede ind under det: »hul« skreg han, og sprang tilbage. »Jo, nu saas jeg ham, han saas ganske ud, som vores Degn! nei, det var forskrækkeligt!«⁵

Det maatte der drikkes paa, og saa drak de endnu til langt ud paa Natten. [26]

»Den Troldmand maa Du sælge mig,« sagde Bonden, »forlang for den. Alt, hvad Du vil! ja, jeg giver dig strax en heel Skjeppe Penge!«¹⁹

»Nei, det kan jeg ikke!« sagde lille Claus, »tænk dog, hvor meget Gavn jeg kan have af denne Troldmand!«

»Ak, jeg vilde saa grumme gjerne have den,« sagde Bonden, og blev ved at bede.

»Ja,« sagde da lille Claus tilsidst, »da Du har været saa god at give mig Hunsly i Nat, saa kan det være det samme, Du skal faae Troldmanden for en Skjeppe Penge, men jeg vil have Skjeppeen topfuld.«¹⁵

»Det skal Du faae,« sagde Bonden, »men Kisten derhenne maa Du tage med Dig, jeg vil ikke have den en Time i Huset, man kan ikke vide, om han sidder deri endnu.«²⁰

Lille Claus gav Bonden sin Sæk med den tørre Hud i, og fik en heel Skjeppe Penge, og det topmaalt, for den. Bondemanden forærede ham endogsaa en stor Trillebør til at kjøre Pengene og Kisten paa.²⁵

»Farvel!« sagde lille Claus, og saa kjørte han med sine Penge og den store Kiste, hvori endnu Degnen sad.

Paa den anden Side af Skoven var en stor dyb Aa, Vandet løb saa stærkt afsted, at man knap kunde svømme imod Strømmen; man havde gjort en stor ny Bro derover, lille Claus holdt midt paa den, og sagde ganske højt, for at Degnen inde i Kisten kunde høre det:

»Nei, hvad skal jeg dog med den tøsede Kiste? den er saa tung, som der var Stene i! jeg bliver ganske træt af at kjøre den længer, jeg vil derfor kaste den ud i Aaen, seiler den saa hjem til mig, er det godt, og gjør den det ikke, saa kan det ogsaa være det samme.«³⁰

Nu tog han i Kisten med den ene Haand, og løftede lidt paa den, ligesom om han vilde styrte den ned i Vandet.

»Nei lad vær!« raabte Degnen inde i Kisten, »lad mig bare komme ud!«³⁵

12 Troldmand!« »mel. A. 21 deri der C, deri D.

»Hul!« sagde lille Claus, og lod som han blev bange. »Han sidder endnu der inde! saa maa jeg gesvindt have den ud i Aaen, at han kan drukne!«

»O nei, o nei!« raabte Degnen, »jeg vil give Dig en heel Skjeppe Penge, vil Du lade være!«

»Ja det er en anden Sag!« sagde lille Claus, og lukkede Kisten op. Degnen kryb strax ud og stødte den tomme Kiste ud i Vandet, og gik til sit Hjem, hvor lille Claus fik en heel Skjeppe Penge, een havde han jo faaet forud af Bondemanden, nu havde han da hele sin Trillebør fuld af Penge!

»See, den Hest fik jeg da ganske godt betalt!« sagde han til sig selv da han kom hjem i sin egen Stue, og væltede alle Pengene af i en stor Hob midt paa Gulvet. »Det vil særgre store [28] Claus, naar han faaer at vide, hvor riig jeg er blevet ved min nye Hest, men jeg vil dog ikke lige reent ud sige ham det!«

Nu sendte han en Dreng hen til store Claus, for at laane et Skjeppemaal.

»Hvad mon han vil med det!« tænkte store Claus, og smurte Tjære under Bunden for at der kunde hænge lidt ved af det, som maales, og det gjorde der da ogsaa, thi da han fik Skjebben tilbage, hang der tre nye Sølv-Otto-Skillinger ved.

»Hvad for noget!« sagde den store Claus, og løb strax hen til den Lille: »Hvor har Du faaet alle de mange Penge fra?«

»O det er for min Hestehud, jeg solgte den i Aften!« [25] »Det var saamen godt betalt!« sagde store Claus, løb gesvindt hjem, tog en Øxa, og slog alle sine fire Heste for Panden, trak Huden af dem, og kjørte med disse ind til Byen.

»Huder! Huder! hvem vil købe Huder!« raabte han igjennem Gaderne.

Alle Skomagere og Garvere kom løbeude, og spurgte, hvad han vilde have for dem.

[30] »En Skjeppe Penge for hver,« sagde store Claus.

»Er Du gal!« sagde de allesammen, »troer Du, vi have Penge i Skjeppevis!«

[35] »Huder, Huder! hvem vil købe Huder,« raabte han igjen, men alle dem, som spurgte, hvad Huderne kostede, svarede han: »en Skjeppe Penge.«

»Han vil gjøre Nar af os,« sagde de Allesammen, og saa toge Skomagerne deres Spanderemme og Garverne deres Skjædskind, [40] og begyndte at prygle paa store Claus.

25 gesvindt: hjem] hjem D. 27 til] i B³, til C, i D. 28 af] ad D. 29 Spanderemme] Spanderemne BB³, Spanderemne C, Spanderemne D. 40 prygle paa] prygle D.

»Huder, Hudert!« vrængede de af ham, »ja vi skal give Dig en Hud, der skal spytte røde Grise! ud af Byen med ham!« raabte de, og store Claus maatte skynde sig alt hvad han kunde, saa pryglet havde han aldrig været.

»Na!« sagde han, da han kom hjem, »det skal lille Claus faae betalt, jeg vil slaae ham ihjel for det!«

Men hjemme hos den lille Claus var den gamle Bedstemoder død; hun havde rigtignok været saa arrig og slem imod ham, [31] men han var dog ganske bedrøvet, og tog den døde Kone og lagde hende i sin varme Seng, om hun ikke kunde komme til Live igjen; der skulde hun ligge hele Natten, selv vilde han sidde henne i Krogen og sove paa en Stol, det havde han gjort før.

Som han nu sad der om Natten, gik Døren op og store Claus kom ind med sin Øxe; han vidste nok, hvor lille Claus's Seng [32] var, gik lige hen til den og slog nu den døde Bedstemoder for Panden, idet han troede, det var lille Claus.

»See saa!« sagde han, »nu skal Du ikke narre mig mere!« og saa gik han hjem igjen.

»Det er dog en slem ond Mand!« sagde lille Claus, »der 20 vilde han slaae mig ihjel, det var dog godt for den gamle Mutter, hun allerede var død, ellers havde han taget Livet af hende!«

Nu gav han den gamle Bedstemoder Søndagsklæderne paa, laante en Hest af sin Nabo, spændte den for Vognen og satte [32] den gamle Bedstemoder op i det bageste Sæde, saaledes at hun ikke kunde falde ud, naar han kjørte til, og saa rullede de afsted igjennem Skoven; da Solen stod op, vare de udenfor en stor Kro, der holdt lille Claus stille, og gik ind for at faae noget at leve af.

Kromanden havde saa mange, mauge Penge, han var ogsaa 30 en meget god Mand, men hidsig, som der var Peber og Tobak i ham.

»God Morgen!« sagde han til lille Claus, »Du er tidlig kommet i Stadsklæderne i Dag!«

»Ja,« sagde lille Claus, »jeg skal til Byen med min gamle 35 Bedstemoder, hun sidder der ude paa Vognen, jeg kan ikke faae hende ind i Stuen. Vil I ikke bringe hende et Glas Mjød, men I maa tale lovlig høit, for hun kan ikke godt høre.«

»Jo, det skal jeg!« sagde Kromanden, og skjænkede et stort Glas Mjød, som han gik ud med til den døde Bedstemoder, der 40 var stillet op i Vognen.

† af] ad D. 25 hun] at hun A², han B.

[33] »Har er et Glas Mjød fra hendes Søn!« sagde Kromanden, men den døde Kone sagde da ikke et Ord, men sad ganske stille! —

»Hører I ikke!« raabte Kromanden ligesaa høit, han kunde, 5 »her er et Glas Mjød fra hendes Søn!«

Endnu engang raabte han det samme og saa nok engang, men da hun slet ikke rørte sig ud af Stedet, blev han vred og kastede hende Glasset lige ind i Ausigtet, saa Mjøden løb hende lige ned over Næsen, og hun faldt baglænds om i Vognen, for 10 hun var kun stillet op og ikke bundet fast.

»Naada!« raabte lille Claus, sprang ud af Døren og tog Kromanden i Brystet! »der har Du slaet min Bedstemoder ihjel! Vil Du bare see, der er et stort Hul i hendes Pande!«

»O det var en Ulykke!« raabte Kromanden og slog Hænderne 15 sammen! »det kommer altsammen af min Hidsighed! Søde lille [34] Claus, jeg vil give dig en heel Skjeppe Penge og lade din Bedstemoder begrave, som om det var min egen, men tie bare stille, for ellers hugge de Hovedet af mig, og det er saa økelt!«

Saa fik lille Claus en heel Skjeppe Penge, og Kromanden be- 20 gravede den gamle Bedstemoder, som det kunde være hans egen.

Da nu lille Claus kom hjem igjen med de mange Penge, sendte han strax sin Dreng over til store Claus, for at bede, om han ikke maatte laane et Skjeppemaal.

»Hvad for Noget!« sagde store Claus, »har jeg ikke slaet 25 ham ihjel! Da maa jeg dog selv see efter,« og saa gik han selv over med Skjeppen til lille Claus.

»Nei hvor har Du dog faaet alle de Penge fra!« spurgte han, og spilede rigtigt Øinene op ved at see alle dem, der vare komne til. —

30 »Det var min Bedstemoder og ikke mig, Du slog ihjel!« sagde lille Claus, »hende har jeg nu solgt og faaet en Skjeppe Penge for!«

»Det var saamen godt betalt!« sagde store Claus og skyndte [35] sig hjem, tog en Øxe og slog strax sin gamle Bedstemoder ihjel, 35 lagde hende op i Vognen, kørte ind til Byen, hvor Apothekeren boede, og spurgte, om han ville købe et dødt Menneske.

»Hvem er det, og hvor har I faaet det fra!« spurgte Apothekeren.

»Det er min Bedstemoder!« sagde store Claus, »jeg har 40 slaet hende ihjel, for en Skjeppe Penge!«

9 lige ned; ned D. 26 være; været D. 25 Da; Det D. 39 »eg; » mgl. A.

»Gud bevare os!« sagde Apothekeren. »I snakker over Eder! sig dog ikke saadan noget, for saa kan I miste Hovedet!« — Og nu sagde han ham rigtigt, hvad det var for noget forskrækkeligt Ondt, han havde gjort, og hvilket slet Menneske han var, og at han burde straffes; store Claus blev da saa forskrækket, at han 5 sprang lige fra Apotheket ud i Vognen, pidskede paa Hestene og foer hjem, men Apothekeren og alle Folk troede han var gal, og lod ham derfor kjøre, hvorhen han vilde.

»Det skal Du faae betalt!« sagde store Claus, da han var ude paa Landeveien! »Ja det skal Du faae betalt, lille Claus!« og nu 10 tog han, saasomt han kom hjem, den største Sæk, han kunde finde, gik over til lille Claus og sagde, »nu har Du narret mig igjen! først slog jeg mine Heste ihjel, saa min gamle Bedstemoder! Det er altsammen din Skyld, men aldrig skal Du narre mig meer,« og saa tog han lille Claus om Livet og purtede ham 15 i sin Sæk, tog ham saa paa Nakken og raabte til ham: »nu gaar jeg ud og drukner dig!«

Det var et langt Stykke at gaae, før han kom til Aaen, og lille Claus var ikke saa let at bære. Veien gik lige tæt forbi Kirken, Orglet spillede og Folk sang saa smukt derinde; saa satte 20 store Claus sin Sæk med lille Claus i tæt ved Kirkedøren, og tænkte, det kunde være ganske godt, at gaae ind og høre en Psalme først, før han gik videre: lille Claus kunde jo ikke slippe ud og alle Folk vare i Kirken; saa gik han derind.

»Ak ja! ak ja!« sukkede lille Claus inde i Sækken; han 25 vendte sig og vendte sig, men det var ham ikke mueligt at faae løst Baandet op; i det samme kom der en gammel, gammel Qvægdriver, med kridhvidt Haar og en stor Støttekjaep i Haanden; han drev en heel Drift af Køer og Tyre foran sig, de løb paa Sækken, som lille Claus sad i, saa den vältede. 30

»Ak ja!« sukkede lille Claus, »jeg er saa ung og skal allerede til Himmerig!«

»Og jeg Stakkelt!« sagde Qvægdriveren, »er saa gammel og kan ikke komme der endnu!«

»Luk op for Sækken!« raabte lille Claus, »kryb i mit Sted 35 derind, saa kommer Du strax til Himmerig!«

»Ja det vil jeg grumme gjerne,« sagde Qvægdriveren og løste op for lille Claus, der strax sprang ud.

»Vil Du saa passe Qvæget,« sagde den gamle Mand, og krøb

19 lige tæt] tæt D. 27 gammel, gammel] gammel B. 32 Himmerig] Himmerige B¹. 39 saa] nu D.

nu ind i Posen, som lille *Claus* bandt for, og gik saa sin Vei med alle Kærne og Tyrene.

Lidt efter kom store *Claus* ud af Kirken, han tog sin Sæk
[38] igjen paa Nakken, syntes rigtignok at den var bleven saa let, for
5 den gamle Qvægdriver var ikke mere end halv saa tung, som
lille *Claus*! »Hvor han er blevet let at bære! ja det er nok fordi
jeg har hørt en Psalmel« saa gik han hen til Aaen, der var dyb
og stor, kastede Sækken med den gamle Qvægdriver ud i Vandet
og raabte efter ham, for han troede jo, at det var lille *Claus*:

10 »See saa! nu skal Du ikke narre mig mere!«

Saa gik han hjemad, men da han kom hen, hvor Veien kryd-
sede, mødte han lille *Claus*, som drev afsted med alt sit Qvæg.

»Hvad for noget!« sagde store *Claus*, »har jeg ikke druknet
dig?«

15 »Jo!« sagde lille *Claus*, »Du kastede mig jo ned i Aaen for
en lille halv Time siden!«

»Men hvor har Du faaet alt det dejlige Qvæg fra?« spurgte
store *Claus*.

»Det er Sjæqvæg!« sagde lille *Claus*, »jeg skal fortælle dig den
20 hele Historie, og Tak skal Du ogsaa have, fordi Du druknede
[39] mig, nu er jeg ovenpaa, er rigtig riig, kan Du troe! — Jeg var
saa bange, da jeg laa inde i Sækken, og Vinden peeb mig om
Ørene, da du kastede mig ned fra Broen i det kolde Vand. Jeg
sank ligestrax til Bunds, men jeg stødte mig ikke, for dernede
25 voxer det dejligste bløde Græs. Det faldt jeg paa, og strax blev
Posen lukket op, og den dejligste Jomfru, i kridhvide Klæder og
med en grøn Krands om det vaade Haar, tog mig i Haanden,
og sagde: »Er Du der lille *Claus*? der har Du for det første
noget Qvæg! en Mill oppe paa Veien staaer endnu en heel
30 Drift, som jeg vil forsere dig!« — Nu saae jeg, at Aaen var en
stor Landevei for Havfolkene. Nede paa Bunden gik og kjørte
de lige ud fra Søen og heelt ind i Landet, til hvor Aaen ender.
Der var saa dejligt med Blomster, og det friskeste Græs, og
Fiskene, som svømmede i Vandet, de smurtede mig om Ørene,
35 ligesom her Fuglene i Luften. Hvor der var pene Folk og hvor
der var Qvæg, det gik paa Grøfter og Gjærder!« —

[40] »Men hvorfor er Du strax gaaet herop til os igjen,« spurgte
store *Claus*. »Det havde jeg ikke gjort, naar der var saa nydeligt
dernele!«

1 nu ind] ind D. 25 dejligste] yndigste A², dejligste BC, fineste D. 32 del-
ligt] yndigt D. 35 ligesom her] ligesom B¹C, ligesom her D.

»Jo,« sagde lille Claus, »det er just polidsk gjort af mig! Du hører jo nok, at jeg siger dig: Havpigen sagde, at en Miil oppe paa Veien, — og ved Veien mener hun jo Aaen, for andet Sted kan hun ikke komme, — staaer endnu en heel Drift Qvæg til mig. Men jeg veed hvor Aaen gaaer i Bugter, snart her, snart der, det 5 er jo en heel Omvei, nei saa gjør man det kortere af, naar man kan det, at komme her op paa Land og drive tvers over til Aaen igjen, derved sparer jeg jo næsten en halv Miil og kommer gesvindere til mit Havqvæg!«

»O du er en lykkelig Mand!« sagde store Claus, »troer Du, 15 jeg ogsaa faaer Havqvæg, naar jeg kommer ned paa Bunden af Aaen!«

»Jo, det skulde jeg tænke,« sagde lille Claus, »men jeg kan ikke bære dig i Sækken hen til Aaen, Du er mig for tung, vil Du 20 selv gaae der hen og saa krybe i Posen, saa skal jeg med største 15 Fornøjelse haste dig ud.«

»Tak skal Du have!« sagde store Claus, »men faaer jeg ikke Havqvæg, naar jeg kommer ned, saa skal jeg prygle dig, kan Du troe!«

»O nei! vær ikke saa slem!« og saa gik de hen til Aaen. Da 20 Qvæget, som var tørstig, saae Vandet, løb det alt hvad det kunde, for at komme ned at drikke.

»See, hvor det skynder sig!« sagde lille Claus; »det længes efter at komme ned paa Bunden igjen!«

»Ja hjælp nu først mig!« sagde store Claus, »for ellers faaer 25 Du Prygle!« og saa krøb han i den store Sæk, som havde ligget tvers over Ryggen paa en af Tyrene. »Læg en Steen i, for ellers er jeg bange jeg ikke synker,« sagde store Claus.

»Det gaaer nok!« sagde lille Claus, men lagde dog en stor Steen i Sækken, bandt Baandet fast til, og stødte saa til den: 30 Plump! der læse store Claus ude i Aaen og sank strax ned til 42 Bunds.

»Jeg er bange, han ikke finder Qvæget!« sagde lille Claus, og drev saa hjem med hvad han havde.

15 saa skal] skal D.

Prindsessen paa Ærten.

Der var engang en Prinds; han vilde have sig en Prindsesse, men det skulde være en rigtig Prindsesse. Saa reiste han hele Verden rundt, for at finde saadan en, men alle vegne var der
5 noget i Veien, Prindsesser vare der nok af, men om det vare rigtige Prindsesser, kunde han ikke ganske komme efter, altid var der noget, som ikke var saa rigtigt. Saa kom han da hjem igjen og var saa bedrøvet, for han vilde saa gjerne have en virkelig Prindsesse.

10 En Aften blev det da et frygteligt Veir; det lynede og tord-
[48] nede, Regnen skyllede ned, det var ganske forskrækkeligt! Saa bankede det paa Byens Port, og den gamle Konge gik hen at lukke op.

Det var en Prindsesse, som stod udenfor. Men Gud hvor hun
15 saae ud af Regnen og det onde Veir! Vandet løb ned af hendes Haar og hendes Klæder, og det løb ind af Næsen paa Skoen og ud af Hælen, og saa sagde hun, at hun var en virkelig Prindsesse.

»Ja, det skal vi nok faae at vide!« tænkte den gamle Dron-
20 ning, men hun sagde ikke noget, gik ind i Sovekammeret, tog alle Sengklæderne af og lagde en Ært paa Bunden af Sengen, derpaa tog hun tyve Matrasser, lagde dem ovenpaa Ærten, og saa endnu tyve Ædderdunns-Dyner oven paa Matrasserne.

Der skulde nu Prindsessen ligge om Natten.

25 Om Morgen spurgte de hende, hvorledes hun havde sovet.

m Coll. 36, 4^e f. 3. 1 bl. Facs.: Vilh. Andersen: *IB. dansk Litteraturhistorie III* 1924 mellem s. 542 og s. 543.

A EE 1-35 s. 42-44 (*Bibl.* 369). A² EH 1-42. [A³ EH 1-45].

B EP-50 s. 229-362 m. 2 ill. B² EP-54.

C SS 23-55 s. 38-39.

D EHP 1-62 s. 31-33 m. 2 ill.

5 vare] var B. 36 af] ad D. 17 af] ad D. 20 Sovekammeret] Sovekamret D.
21 Sengklæderne] Sengklæderne A.

»O forskrækkeligt slet!« sagde Prindsessen, »Jeg har næsten (44) ikke lukket mine Øjne den hele Nat! Gud veed, hvad der har været i Sengen! Jeg har ligget paa noget haardt, saa jeg er ganske brunn og blaa over min hele Krop! Det er ganske forskrækkeligt!« 5

Saa kunde de see, at det var en rigtig Prindsesse, da hun gjen-
nem de tyve Matrasser og de tyve Ædderduuns Dyner havde
mærket Ærten. Saa ømskindet kunde der ingen være, uden en
virkelig Prindsesse.

Prindsen tog hende da til Kone, for nu vidste han, at han 10
havde en rigtig Prindsesse, og Ærten kom paa Kunstammeret,
hvor den endnu er at see, dersom ingen har taget den.

See, det var en rigtig Historie!

11 Kunstammeret] Kunstamret B.

Den lille *Ida*s Blomster.

- [45] »Mine stakkels Blomster ere ganske døde!» sagde den lille *Ida*.
»De vare saa smukke laites, og nu hæng alle Bladene visne!
Hvorfor gjøre de det?» spurgte hun Studenten, der sad i So-
phaen; for ham holdt hun saa meget af, han kunde de aller-
deiligste Historier og klippede saadanne morsomme Billeder:
Hjerter med smaa Madammer i, der dandsede; Blomster og
store Slotte, hvor Dørene kunde lukkes op; det var en lystig
Student! »Hvorfor see Blomsterne saa daarlige ud i Dag?»
spurgte hun igjen, og viste ham en heel Bouquet, der var ganske
vissen.
»Ja veed Du, hvad de faale!» sagde Studenten. »Blomsterne
have været paa Bal i Nat, og derfor hæng de med Hovedet!»
»Men Blomsterne kunne jo ikke dandse!» sagde den lille *Ida*.
[46] »Jo,« sagde Studenten, »naar det bliver mørkt og vi andre
sove, saa springe de lystigt omkring; næsten hver evige Nat har
de Bal!»
»Kan der ingen Børn komme med paa det Bal?»
»Jo,« sagde Studenten, »smaa bitte Gaaseurter og Lilliecon-
20 vallor!»
»Hvor dandse de pæneste Blomster,« spurgte lille *Ida*.
»Har Du ikke tidt været ude af Porten ved det store Slot,
hvor Kongen boer om Sommeren, hvor den deilige Have er med
de mange Blomster? Du har jo seet Svanerne, der svømme hen

m Coll. 36, 4^a I:2. s bl. concept.

A BB 1-35 s. 42-61 (Bibl. 276). A² BB 1-42. [A³ BB 1-45].

B EP-56 s. 42-30 m. 2 ill. B² EP-54.

C SS 20-35 s. 189-27.

D EHP 1-35 s. 34-45 m. 2 ill.

9 daarlige] dauntig B², daarlige C. 15 bliver] blive A² ved sideskifte, bliver B.
21 dandse] dandsede A¹, dandse B.

til dig, naar Du vil give dem Brødkrummer. Derude er rigtigt Bal, kan Du troe!»

»Jeg var der ude i Haven igaar med min Moder!» sagde *Ida*, »men alle Bladene vare af Trærne, og der var slet ingen Blomster meer! hvor ere de? I Sommer saae jeg saa mange!» 5

»De ere inde paa Slottet!» sagde Studenten. »Du maa vide, at ligesaa snart Kongen og alle Hoffolkene flytte herind til Byen, saa lobe Blomsterne strax fra Haven op paa Slottet og ere lystige. Det skulde Du see! De to allerstikkende Roser sætte sig paa Thronen, og saa ere de Konge og Dronning. Alle de røde Hanekamme stille sig op ved Siden, og staae og bukke, de ere Kammerjunkerne. — Saa komme alle de nydeligste Blomster, og saa er der stort Bal, de blaa Violier forestille smaa Scedetter, de dandse med Hyazinter og Crocus, som de kalde Frøkener! Tulipanerne og de store gule Lillier, det er gamle Fruer, de passe paa, at der bliver dandset net, og at det gaar pænt til!» 10

»Men,« spurgte lille *Ida*, »er der ingen, som gjør Blomsterne noget, fordi de dandse paa Kongens Slot?»

»Der er Ingen, som rigtigt veed af det!» sagde Studenten. »Sommetider, om Natten, kommer rigtignok den gamle Slotsforvalter, der skal passe paa derude, han har et stort Knippe Nøgler med sig, men saasnart Blomsterne høre Nøglerne rasle, saa blive de ganske stille, skjule sig bag ved de lange Gardiner og stikke Hovedet frem. Jeg kan lugte, her ere nogle Blomster inde,« siger den gamle Slotsforvalter, men han kan ikke see dem.» 15

»Det er morsomt!» sagde den lille *Ida* og klappede i Hænderne. »Men kunde jeg heller ikke see Blomsterne?»

»Jo,« sagde Studenten, »husk bare paa, naar du kommer der ud igjen, at kige ind af Vinduet, saa seer Du dem nok. Det gjorde jeg i Dag, der laae en laug gun! Paaskelille i Sophaen og strakte sig, det var en Hofdame!» 20

»Kan ogsaa Blomsterne i den botaniske Have komme der ud? Kan de komme den lange Vej?»

»Ja, det kan Du troe!» sagde Studenten, »for naar de ville, saa kunne de flyve. Har Du ikke nok seet de smukke Sommerfugle, de røde, gule og hvide, de ses næsten ud som Blomster, det have de ogsaa været, de ere sprungne af Stilken høit op i Luften, og har da slaaet med Bladene, ligesom de vare smaa Vinger, og saa fløj de; og da de førte sig godt op, fik de Lov at flyve om ogsaa ved Dagen, skulde ikke hjem igjen, og sidde stille 25 30 40]

1 rigtigt] rigtignok B¹. 25 dem.] emgl. A. 31 det var] hun bløde sig ind at være D.

paa Stilken, og saa blev Bladene tilsidst til virkelige Vinger. Det har Du jo selv seet! Det kan ellers gjerne være, at Blomsterne inde i den botaniske Have aldrig have været ude paa Kongens Slot, eller veed, at der er saa lystigt der om Natten. Nu skal jeg derfor sige dig noget! saa vil han blive saa forbausset, den botaniske Professor, der boer ved Siden af, Du kjender ham jo nok? Naar Du kommer ind i hans Have, skal Du fortælle en af Blomsterne, at der er stort Bal ude paa Slottet, saa siger den det igjen til alle de andre, og da flyve de afsted; kommer da Professoren ud i Haven, saa er der ikke en eneste Blomst, og han kan slet ikke forstaae, hvor de ere henne.»

[50] »Men hvor kan Blomsten fortælle det til de andre? Blomsterne kunne jo ikke tale!»

»Nei, det kunne de rigtignok ikke!« svarede Studenten; »men saa gjør de Pantomime! Har Du ikke nok seet, at naar det blæser lidt, saa nikke Blomsterne, og bevæge alle de grønne Blade, det er ligesaa tydeligt, som om de talte!»

»Kan Professoren da forstaae Pantomime?« spurgte *Ida*.

»Ja, det kan Du troe! Han kom en Morgen ned i sin Have og saa en stor Brændenælde staae at gjøre Pantomime med Bladene til en deilig rød Nellike; den sagde, du er saa nydelig og jeg holder saa meget af dig! men saadan noget kan Professoren nu slet ikke lide, og slog strax Brændenelden over Bladene, for de ere dens Fingre, men saa brændte han sig, og fra den Tid tør han aldrig røre ved en Brændenælde.»

»Det var morsomt!« sagde den lille *Ida* og loe.

[51] »Er det at bilde Barnet saadan noget ind!« sagde den kjædelige Cancellieraad, der var kommen i Visit og sad i Sophaen; han kunde slet ikke lide Studenten og gnavede alletider, naar han saa ham klippe de løserlige, morsomme Billeder: snart en Mand, der hang i en Galge og holdt et Hjerte i Haanden, for han var en Hjertetyv, snart en gammel Hex, der red paa en Kost og havde sin Mand paa Næsen; det kunde Cancellieraaden ikke lide, og saa sagde han, ligesom nu, »er det noget, at

35 bilde Barnet ind! det er den dumme Phantasie!«
Men den lille *Ida* syntes dog, det var saa morsomt, hvad Studenten fortalte om hendes Blomster, og hun tænkte saa meget derpaa. Blomsterne hang med Hovedet, fordi de vare trætte af at dandse hele Natten, de vare bestemt syge. Saa gik hun med dem hen til sit andet Legetøj, der stod paa et pænt

13 [jo ikke] ikke A², jo ikke B. 20 [at] og B. 23 [slet ikke] ikke A², slet ikke B.
28 [Visit] Besøg D.

lille Bord, og hele Skuffen var fuld af Stads. I Dukkesengen laae hendes Dukke, *Sophie*, og sov, men den lille *Ida* sagde til hende: »Du maa virkelig staae op, *Sophie*, og tage til Takke med at [52] ligge i Skuffen i Nat, de stakkels Blomster ere syge, og saa maa de ligge i din Seng, maaskee de da blive raske!« og saa tog hun 5 Dukken op, men den saae saa tvær ud og sagde ikke et eneste Ord, for den var vred, fordi den ikke maatte beholde sin Seng.

Saa lagde *Ida* Blomsterne i Dukkesengen, trak det lille Teppe heelt op om dem og sagde, nu skulde de ligge smukt stille, saa vilde hun koge Theevand til dem, at de kunde blive raske og 10 komme op imorgen, og hun trak Gardinerne tæt om den lille Seng, for at Solen ikke skulde skinne dem ind i Øinene.

Hele Aftenen igjennem kunde hun ikke lade være at tænke paa, hvad Studenten havde fortalt hende, og da hun nu selv skulde i Seng, maatte hun først hen bag Gardinerne, der hang 15 ned for Vinduerne, hvor hendes Moders deilige Blomster stod, baade Hyacintber og Tulipaner, og saa hvidskede hun ganske sagte: Jeg veed nok, I skal paa Bal i Nat! men Blomsterne lod, som om de ingenting forstod og rørte ikke et Blad, men lille *Ida* [53] vidste nok, hvad hun vidste. 20

Da hun var kommet i Seng, laae hun længe og tænkte paa, hvor nydeligt det kunde være at see de deilige Blomster dandse derude paa Kongens Slot. »Mon mine Blomster virkelig have været med!« Men saa faldt hun i Søvn. Ud paa Natten vaagnede hun igjen, hun havde drømt om Blomsterne og Studenten, 25 som Cancellieraaden skjændte paa og sagde vilde bilde hende noget ind. Der var ganske stille i Sovekammeret, hvor *Ida* laae; Natlampen brændte henne paa Bordet, og hendes Fader og Moder sov.

»Mon mine Blomster nu ligge i *Sophies* Seng!« sagde hun 30 ved sig selv, »hvor jeg dog gjerne vilde vide det!« Hun reiste sig lidt og saae hen til Døren, der stod halv paa Kiem, derinde laae Blomsterne og alt hendes Legetøj. Hun lyttede efter, og da var det ligesom om hun hørte, at der blev spillet paa Claveer inde i Stuen, men ganske sagte, og saa nydeligt, som hun aldrig [54] før havde hørt det.

»Nu dandse vist alle Blomsterne derinde!« sagde hun, »o Gud, hvor jeg dog gjerne vilde see det!« men hun turde ikke staae op, for saa vækkede hun sin Fader og Moder. »Bare de dog vilde komme herind,« sagde hun; men Blomsterne kom ikke og Musi- 40 ken vedblev at spille saa nydeligt, da kunde hun slet ikke lade

1 var] var ogsaa m, var A.

være, for det var altfor deiligt, hun krøb ud af sin lille Seng og gik ganske sagte hen til Døren og kigede ind i Stuen. Nei, hvor det var morsomt, hvad hun fik at see!

Der var slet ingen Natlampe derinde, men alligevel ganske lyst, Maanen skinnede gjennem Vinduet midt ind paa Gulvet! det var næsten ligesom det kunde være Dag. Alle Hyacintherne og Tulipanerne stode i to lange Rækker paa Gulvet, der vare slet ingen flere i Vinduet, der stode tomme Potter, nede paa Gulvet dandsede alle Blomsterne saa rydeligt rundt om hin-
[55] anden, gjorde ordentlig Kjøde og holdt hverandre i de lange grønne Blade, naar de svingede rundt. Men henna ved Claveret sad en stor gul Lillie, som lille Ida bestemt havde seet i Sommer, for hun huskede godt, Studenten havde sagt: »nei, hvor den ligner Frøken Line!« men da loe de Allesammen af ham;
15 men nu syntes virkelig Ida ogsaa, at den lange gule Blomst lignede Frøkenen, og den bar sig ogsaa ligesaadan ad med at spille, snart lagde den sit aflange gule Ansigt paa den ene Side, snart paa den anden, og nikkede Takten til den deilige Musik! Slet ingen mærkede den lille Ida. Nu saae hun en stor blaa
20 *Crocus* hoppe midt op paa Bordet, hvor Legetøjet stod, gaae lige hen til Dukkesengen og trække Gardinerne til Side, der laae de syge Blomster, men de reiste sig strax op og nikkede ned til de andre at de ogsaa vilde med at dandse. Den gamle Røgmand, som Underløben var brækket af, stod op og bukkede for de
25 pæne Blomster, de saae slet ikke syge ud, de hoppede ned mellem de andre og vare saa fornøjede.

[55] Det var ligesom om noget faldt ned af Bordet, Ida saae derhen, det var Fastelavns-Riset, der sprang ned, det syntes ogsaa, at det hørte med til Blomsterne. Det var ogsaa meget nydeligt,
30 og oveni sad en lille Voxdukke, der havde just saadan en hrod Hat paa Hovedet, som den Cancellieraaden gik med. Fastelavns-Riset hoppede paa sine tre røde Træben midt ind imellem Blomsterne, og trampede ganske stærkt, for det dandsede Masurka, og den Dands kunde de andre Blomster ikke, fordi
35 de vare saa lette og kunde ikke trampe.

Voxduken paa Fastelavnsriset blev lige med eet stor og lang, snurrede sig rundt ovenover Papirblomsterne og raabte ganske høit: »Er det at bilde Barnet saadan noget ind! det er den dumme Phantasie!« og saa lignede Voxduken ganske accurat

2 stode ... vare] stod ... var B, stode ... var B². 14 af] ad D. 28 det var] der var fejl A², det var B. 33 stærkt] stærke fejl A², stærkt B. 38 saadan] saadant D.

Cancellieraaden med den brede Hat, saa ligesaa gul og gnaven ud, men Papirblomsterne slog ham om de tynde Been, og saa krøb han sammen igjen og blev en lille bitte Voxdukke. Det var saa morsomt at se! den lille *Ida* kunde ikke lade være at [57] lse. Fastelavnsriset blev ved at dandse, og Cancellieraaden 5 maatte dandse med, det hjalp ikke, enten han gjorde sig stor og lang eller blev den lille gule Voxdukke med den store, sorte Hat. Da bad de andre Blomster for ham, især de, der havde ligget i Dukkesengen, og saa lod Fastelavnsriset være. I det samme bankede det ganske stærkt inde i Skuffen, hvor *Idas* Dukke, 10 *Sophie*, laa ved saa meget andet Legetøj; Røgmanden løb hen til Kanten af Bordet, lagde sig langs ud paa sin Mave og fik Skuffen en lille Smule trukket ud. Der reiste *Sophie* sig op, og saa ganske forundret rundt omkring. »Her er nok Ball!» sagde hun; »hvorfor er der ingen, der har sagt mig det!« 15

»Vil Du dandse med mig!« sagde Røgmanden.

»Jo, Du er en pæn En at dandse med!« sagde hun og vendte ham Ryggen. Saa satte hun sig paa Skuffen og tænkte, at nok en af Blomsterne vilde komme at engagere hende, men der kom ingen, saa hostede hun, hm, hm, hm! men alligevel kom der [58] ikke Een. Røgmanden dandsede saa ganske alene, og det var ikke saa daarligt!

Da nu ingen af Blomsterne syntes at see *Sophie*, lod hun sig dumpe fra Skuffen lige ned paa Gulvet, saa det gav en stor Alarm; alle Blomsterne kom ogsaa løbende hen rundt omkring 25 hende og spurgte, om hun ikke havde slaaet sig, og de vare alle saa nydelige imod hende, især Blomsterne, der havde ligget i hendes Seng; men hun havde slet ikke slaaet sig, og alle *Idas* Blomster sagde Tak for den deilige Seng og holdt saa meget af hende, tog hende midt hen paa Gulvet hvor Maanen skinnede, 30 dandsede med hende, og alle de andre Blomster gjorde en Kreds udenom; nu var *Sophie* fersgjæt! og hun sagde, de maatte gjerne beholde hendes Seng, hun brød sig slet ikke om at ligge i Skuffen.

Men Blomsterne sagde: »Du skal have saa mange Tak, men 35 vi kan ikke leve saa længe! imorgen ere vi ganske døde; men siig til den lille *Ida*, at hun skal begrave os ude i Haven, hvor [59] Kanarifuglen ligger, saa voxe vi op igjen til Sommer og blive meget smukkere!«

»Nei, I maae ikke dø!« sagde *Sophie*, og saa kyssede hun 40 Blomsterne; i det samme gik Salsdøren op, og en heel Mængde

19 at) og B.

deilige Blomster kom dandsende ind, *Ida* kunde slet ikke begribe, hvor de vare komne fra, det var bestemt alle Blomsterne ude fra Kongens Slot. Allerforrest gik to deilige Roser, og de havde smaa Guld kroner paa, det var en Konge og en Dronning, 5 saa kom de nydeligste Levkøier og Nelliker og de hilste til alle Sider. De havde Musik med, store Valtruer og Pioner blæste i Ærtebælge saa de vare ganske røde i Hovedet. De blaa Klokke og de smaa hvide Sommergjelke klingede, ligesom de havde Bjelder paa. Det var en morsom Musik. Saa kom der saa 10 mange andre Blomster, og de dandsede allesammen, de blaa [56] Violer og de røde Bellis, Gaaseurterne og Lillieconvallerne. Og alle Blomsterne kyssede hinanden, det var nydeligt at see!

Til sidst sagde Blomsterne hinanden god Nat, saa listede ogsaa den lille *Ida* sig hen i Sengen, hvor hun drømte om alt, hvad 15 hun havde seet.

Da hun næste Morgen kom op, gik hun gesvindt hen til det lille Bord, for at see om Blomsterne vare der endnu, hun trak Gardinet til Side fra den lille Seng, ja, der laae de allesammen, men de vare ganske visne, meget meer end igaar. *Sophie* laae i 20 Skuffen, hvor hun havde lagt hende, hun saae meget søvrig ud.

»Kan Du huske, hvad Du skulde sige til mig,« sagde den lille *Ida*, men *Sophie* saae ganske dum ud og sagde ikke et eneste Ord.

»Du er slet ikke god,« sagde *Ida*, »og de dandsede dog allesammen med Dig.« Saa tog hun en lille Papirsæske, der var 25 tegnet nydelige Fugle paa, den lukkede hun op og lagde de døde [61] Blomster i den. »Det skal være Ederes nydelige Liigkiste,« sagde hun, »og naar siden de norske Fætttere komme herhen, saa skal de være med at begrave Eder ude i Haven, at I til Sommer kan voxe op og blive endnu meget smukkere!«

30 De norske Fætttere vare to raske Dreng, de hed *Jonas* og *Adolph*; deres Fader havde foræret dem to nye Flitsbuer, og disse havde de med at vise *Ida*. Hun fortalte dem om de stakkels Blomster, der vare døde, og saa fik de Lov at begrave dem. Begge Drengene gik foran med Flitsbuerne paa Skuldren, og 35 den lille *Ida* bagefter med de døde Blomster i den nydelige Æske; uds i Haven blev gravet en lille Grav; *Ida* kyssede først Blomsterne, satte dem saa med Æsken ned i Jorden, og *Adolph* og *Jonas* skjød med Flitsbuer over Graven, for de havde ingen Geværer eller Kanoner.

5 hilste] hilssede m, hilste AA²B, hilssede B². 6 Pioner] Pioner D. 13 hinanden] hverandre D. 16 gesvindt] strax D. 19 meer] mere B. 20 meget] ganske m, meget A-C, ganske D. 23 ganske] aldeles D. 27 nydelige] deilige A², nydelige B.